

GVB Holding NV

Jaarverslag 2022

Pamela Pinas, trambestuurder

‘... want waar we ook
naartoe gaan, we zullen
altijd weer thuiskomen’

Rozienna Salihu, reisdichter GVB

Geconsolideerde jaarrekening 2022

Geconsolideerde balans op 31 december 2022 (voor resultaatbestemming)

Tabel 33

Bedragen in duizenden euro's	31 december 2022	31 december 2021
Activa		
Vaste activa		
1 Immateriële vaste activa	14.714	11.255
2 Materiële vaste activa	397.745	368.249
3 Financiële vaste activa	-	151
Totaal vaste activa	412.459	379.655
Vlottende activa		
4 Voorraden	30.714	29.015
5 Onderhanden projecten	12.366	14.893
6 Vorderingen	47.745	63.554
7 Liquide middelen	45.829	39.905
Totaal vlottende activa	136.654	147.367
Totaal activa	549.113	527.022
Passiva		
8 Gestort aandelenkapitaal	20.001	20.001
8 Agio	58.830	58.830
8 Wettelijke reserves	1.638	940
8 Overige reserves	18.866	14.358
8 Onverdeeld resultaat	1.043	5.206
8 Groepsvermogen	100.378	99.335
9 Voorzieningen	30.110	33.284
10 Langlopende schulden	159.776	217.655
11 Kortlopende schulden	258.849	176.748
Totaal passiva	549.113	527.022

De toelichtingen op pagina 124 tot en met 165 maken integraal deel uit van deze geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2022

Tabel 34

Bedragen in duizenden euro's	2022	2021
Bedrijfsopbrengsten		
12 Netto-omzet	433.500	306.586
13 Overige bedrijfsopbrengsten	99.417	171.803
Som der bedrijfsopbrengsten	532.917	478.389
Bedrijfslasten		
14 Kosten voor grond- en hulpstoffen	16.934	21.152
15 Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	215.384	158.181
16 Lonen en salarissen	212.029	207.197
17 Sociale lasten en pensioenlasten	54.377	56.629
18 Afschrijvingen op (im)materiële vaste activa	30.346	25.858
Som der bedrijfslasten	529.070	469.017
Bedrijfsresultaat	3.847	9.372
19 Financiële baten en lasten	-1.981	-2.906
Resultaat voor belastingen	1.866	6.466
20 Vennootschapsbelasting	823	1.260
Resultaat na belastingen	1.043	5.206

De toelichtingen op pagina 124 tot en met 165 maken integraal deel uit van deze geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerd overzicht totaalresultaat over 2022

Tabel 35

Bedragen in duizenden euro's	2022	2021
Resultaat na belastingen	1.043	5.206
2 Herwaardering materiële vaste activa	-	-
3 Herwaardering financiële vaste activa	-	-
8 Gerealiseerde herwaardering ten gunste van het eigen vermogen	-	-
Totaal rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen	-	-
Totaalresultaat van de rechtspersoon	1.043	5.206

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2022

Tabel 36

Bedragen in duizenden euro's	2022	2021
I Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	3.847	9.372
<i>Aanpassingen voor:</i>		
18 Afschrijvingen en amortisatie investeringsbijdragen	30.127	25.060
18 Boekresultaten afstoten vaste activa	953	3.639
9 Mutatie voorzieningen	-3.174	-3.997
<i>Mutaties werkkapitaal:</i>		
4 Voorraden	-1.699	2.832
5 Onderhanden projecten	-683	5.698
6 Kortlopende vorderingen	18.446	16.769
11 Kortlopende schulden	61.024	-38.883
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	108.841	20.490
19 Ontvangen rente	632	-201
19 Betaalde rente	-2.385	-2.345
20 Vennootschapsbelasting	-3.201	-1.781
	-4.954	-4.327
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	103.887	16.163
II Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
1 Investerings in immateriële vaste activa	-4.197	-6.350
2 Investerings in materiële vaste activa	-57.300	-78.229
2 Investeringsbijdrage materiële vaste activa	21.534	30.315
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-39.963	-54.264
III Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
8 Betaald dividend	-	-
8 Uitgifte aandelen	-	1
9 Aangetrokken langlopende schulden vast	-	-
9 Aangetrokken langlopende schulden RCF	-53.000	38.000
9 Aflossing langlopende schulden	-5.000	-5.000
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-58.000	33.001
Netto kasstroom	5.924	-5.100
Verloop geldmiddelen		
7 Stand op 1 januari	39.905	45.005
7 Stand op 31 december	45.829	39.905
Mutatie boekjaar	5.924	-5.100

Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

De toelichtingen op pagina 124 tot en met 165 maken integraal deel uit van deze geconsolideerde jaarrekening.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

GVB Holding NV is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht die is opgericht op 26 oktober 2006 en is gevestigd te Amsterdam. De statuten van GVB Holding NV zijn het laatst gewijzigd bij akte van 28 oktober 2015. Gemeente Amsterdam houdt alle aandelen in de vennootschap. GVB Holding NV met Kamer van Koophandel nummer 34258788, is statutair gevestigd op Arlandaweg 106, 1043 HP Amsterdam, Postbus 2131, 1000 CC Amsterdam.

Deze jaarrekening heeft betrekking op boekjaar 2022, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2022.

Activiteiten

De belangrijkste activiteiten van GVB Holding NV en haar dochtermaatschappijen ('de Groep') zijn het verlenen van diensten op het gebied van openbaar vervoer en daaraan gerelateerde activiteiten in groot Amsterdam.

Continuïteit

Vervoerregio Amsterdam, de concessieverlener voor het openbaar vervoer, heeft eind 2013 afspraken gemaakt met GVB Exploitatie BV over de uitvoering van het openbaar vervoer tot en met 2024 in de gemeenten Amsterdam, Diemen, Duivendrecht, gemeente Ouder-Amstel en enkele uitlopers naar Amstelveen en Schiphol. Parallel daaraan heeft afdeling Metro en Tram van gemeente Amsterdam als opdrachtgever voor het onderhoud van de railinfrastructuur voor dezelfde periode een contract met GVB Infra BV afgesloten voor het beheer en onderhoud van de railinfrastructuur in Amsterdam. Op 1 januari 2022 is het in 2013 afgesloten contract met gemeente Amsterdam, afdeling Metro en Tram, komen te vervallen vanwege nieuwe OV-Governance afspraken.

Met ingang van 1 januari 2022 is de nieuwe OV-Governance van kracht. Vanaf 1 januari 2022 is Vervoerregio Amsterdam de opdrachtgever voor alle beheer- en onderhoudsactiviteiten van de railinfrastructuur en is GVB Infra BV opdrachtnemer. Hiervoor is voor de looptijd van 13 jaar met ingang van 1 januari de Asset Management Railinfra Overeenkomst (AMRI) gesloten tussen Vervoerregio Amsterdam en GVB Infra BV (de statutaire entiteit van het Railinfrabedrijf van GVB). De tram- en metro-infrastructuur blijft in eigendom van gemeente Amsterdam.

De afdeling Verkeer en Openbare Ruimte van gemeente Amsterdam heeft een contract met GVB Veren BV afgesloten voor instandhouding van de (veer)verbindingen tot en met 2024.

Overeenkomstig de concessieafspraken neemt de exploitatiesubsidie af van € 102 miljoen in 2012 naar nihil in 2024. In deze periode hebben majeure ontwikkelingen plaatsgevonden, die hebben geleid tot grote financiële en vervoerkundige wijzigingen (zoals in 2018 de start van de exploitatie van de Noord/Zuidlijn, de daarbij behorende aanpassing van de dienstregeling van het bovengrondse netwerk en de exploitatie van de nieuwe Amstelveenlijn in 2020). Vervoerregio Amsterdam, gemeente Amsterdam en GVB treden met elkaar in overleg om de vervoerconcessie en het beheer- en onderhoudscontract op de effecten van dergelijke ontwikkelingen te bespreken en de onderlinge afspraken hierop te herijken.

Partijen hebben daarnaast afgesproken dat in de jaren 2015, 2018 en 2021 een herijking van de gemaakte afspraken plaatsvindt. De laatst genoemde herijking is nog onderhanden. Deze herijking en de teruglopende concessiebijdrage leiden niet tot een continuïteitsrisico. In dit proces dienen partijen de verhouding tussen kosten,

opbrengsten en subsidie opnieuw met elkaar in balans te brengen. Hierin worden de effecten van het coronavirus op de reizigersontwikkeling, de kostenstijgingen vanwege de oorlog in Oekraïne en de gevolgen van de arbeidsmarktontwikkeling meegenomen. Het nieuwe evenwicht wordt gevat in een herstelplan. Dit plan dient vóór 1 april 2023 door Vervoerregio Amsterdam aan het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat te worden aangeboden.

Sinds maart 2020 heeft de intrede van het coronavirus (COVID-19) een kenmerkende financiële impact op resultaten en liquiditeit van GVB. GVB heeft de financiële gevolgen hiervan gemerkt in de jaren 2020, 2021 en 2022 met name als gevolg van lagere reizigersaantallen en als gevolg hiervan minder reizigersopbrengsten. De directie heeft verschillende scenario's uitgewerkt met daarin opgenomen de liquiditeitspositie voor het komende jaar. Ook heeft de directie scenario's uitgewerkt om te beoordelen onder welke omstandigheden de liquiditeitspositie van GVB onder druk komt te staan.

Dochteronderneming GVB Exploitatie BV heeft in 2022 net als in 2020 en 2021, een beroep gedaan op de door de overheid uitgegeven Beschikbaarheidsvergoeding OV (BVOV2022) voor de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022. Onder voorwaarden betreft de vergoeding in 2022 100% van de kosten, (net als in 2021), die in aanmerking komen voor de BVOV2022. In augustus 2022 heeft GVB Exploitatie BV een voorschot van € 84,3 miljoen ontvangen via Vervoerregio Amsterdam. Het totaal van de ingediende BVOV2022 bedraagt € 77,8 miljoen.

De afgelopen jaren, sinds het begin van de coronacrisis, kon GVB blijven rijden en varen dankzij de hulp van de overheid, in de vorm van de landelijke regeling Beschikbaarheid Vergoeding Openbaar Vervoer (BVOV). Toen het einde van de coronacrisis in zicht kwam, kondigde de overheid aan de BVOV stop te zetten. Dit zou in 2023 leiden tot een enorm financieel gat, waardoor de dienstregeling flink zou moeten krimpen. GVB is daarom samen met de andere OV-bedrijven en decentrale overheden in gesprek gegaan met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. De regering besloot daarop om in 2023 de Transitievergoeding Openbaar Vervoer (TVOV) in te zetten. Het ministerie staat garant voor maximaal € 150 miljoen voor de hele sector. Dit dekt mogelijke tekorten voor twee derde bij het meest sombere scenario in 2023. De dienstregeling komt dankzij de TVOV niet in gevaar, maar extra kostenbesparingen blijven nodig zolang het aantal reizigers ver onder het 'oude' niveau blijft.

Dochteronderneming GVB Activa BV heeft in oktober 2019 een externe kredietfaciliteit van € 400,0 miljoen afgesloten bij de BNG Bank en de Nederlandse Waterschapsbank in samenwerking met Vervoerregio Amsterdam. Op 31 december 2022 heeft GVB Activa BV uit deze kredietfaciliteit € 25,0 miljoen 'getrokken'. Deze kredietfaciliteit wordt gebruikt voor de aanschaf van onder andere nieuwe elektrische bussen, trams (15G) en metro's (M7). Vervoerregio Amsterdam vergoedt aan GVB Activa BV de jaarlijkse kapitaallasten van deze voertuigen.

GVB Activa BV heeft op 15 april 2020 additionele externe financiering aangetrokken bij de BNG Bank en de Nederlandse Waterschapsbank ten bedrage van € 150,0 miljoen met een looptijd van 30 jaar waardoor de groep GVB Holding NV aan haar verplichtingen kan blijven voldoen. De aflossing bedraagt € 5 miljoen per jaar. In december 2022 is de tweede € 5 miljoen op deze financiering afgelost.

Op 31 december 2022 is nog steeds een groot deel van het rijdend materieel bekostigd en gefinancierd door middel van investeringsbijdragen van Vervoerregio Amsterdam. Het rijdend materieel dat in 2022 in gebruik is genomen wordt door middel van een kapitaallastenvergoeding door Vervoerregio Amsterdam bekostigd.

De directie is van mening dat voldoende maatregelen kunnen worden getroffen om de operationele en financiële impact als gevolg van het coronavirus (COVID-19) en de huidige economische omstandigheden te mitigeren en om te blijven voldoen aan haar verplichtingen. De directie bewaakt de effecten op continue basis en treft waar nodig aanvullende maatregelen. Hoewel onzekerheden aanwezig zijn op dit moment is de directie niet van mening dat de gevolgen van het coronavirus (COVID-19) en de huidige economische omstandigheden een materieel negatief effect zullen hebben op de financiële conditie of liquiditeit van GVB. Op basis van deze verwachting is de jaarrekening 2022 opgesteld op basis van going concern grondslagen.

Stelselwijziging

Als gevolg van wijziging in wet-en regelgeving heeft in 2022 een stelselwijziging plaatsgevonden van de Onderhanden projecten. Als het saldo van het onderhanden project een debetstand vertoont, dus een te vorderen bedrag van de opdrachtgever, wordt het nettobedrag verwerkt als een actief. Als het saldo van het onderhanden project een creditstand vertoont, dus een verplichting voor verrichte werkzaamheden aan de opdrachtgever, wordt het nettobedrag verwerkt als een verplichting. De cijfers uit 2021 zijn hierop aangepast.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van GVB Holding NV zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen: voorziening instandhoudingsverplichtingen en afschrijvingsduur materiële vaste activa en immateriële vaste activa.

Schattingswijziging

In 2022 heeft geen schattingswijziging plaatsgevonden.

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van GVB Holding NV samen met haar dochtermaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij overheersende zeggenschap kan uitoefenen of over wie zij de centrale leiding heeft. Dochtermaatschappijen zijn deelnemingen waarin GVB Holding NV meer dan de helft van de stemrechten in de algemene vergadering kan uitoefenen, of meer dan de helft van de bestuurders of van de commissarissen kan benoemen of ontslaan. Hierbij wordt ook rekening gehouden met financiële instrumenten en potentiële stemrechten die kunnen worden uitgeoefend.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

De dochtermaatschappijen en andere rechtspersonen over wie GVB Holding NV een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of over wie zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Intercompany-transacties, intercompany-winsten, onderliggende aandelenverhoudingen, onderlinge vorderingen en onderlinge schulden tussen moeder- en dochtermaatschappijen en tussen dochtermaatschappijen onderling worden geëlimineerd. De

waarderingsgrondslagen van dochtermaatschappijen zijn gelijk aan de waarderingsgrondslagen voor de groep.

Groepsverhoudingen

GVB Holding NV te Amsterdam staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen.

Tabel 37 Geconsolideerde maatschappijen naar de stand van 31 december 2022

Naam	Statutaire zetel	Aandeel in het geplaatste kapitaal
GVB Exploitatie BV	Amsterdam	100%
GVB Infra BV	Amsterdam	100%
GVB Activa BV	Amsterdam	100%
GVB Veren BV	Amsterdam	100%
MEA BV	Amsterdam	100%
GVB Stations Retail & Ontwikkeling BV	Amsterdam	100%
GVB Commercieel Vervoer BV	Amsterdam	100%

Toepassing van artikel 2:402 BW

De vennootschappelijke winst-en-verliesrekening over 2022 van GVB Holding NV is verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening. Daarom is in de vennootschappelijke jaarrekening slechts een beknopte winst-en-verliesrekening opgenomen, overeenkomstig artikel 2:402 BW waarin slechts het aandeel in het resultaat van de vennootschappen waarin wordt deelgenomen na belastingen en het overige resultaat na belastingen wordt weergegeven.

Verbonden partijen

Als verbonden partij van GVB Holding NV worden alle rechtspersonen aangemerkt door wie overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden en andere sleutelfunctionarissen in het management van GVB Holding NV en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de vennootschap en een natuurlijke persoon of entiteit die verbonden is met de vennootschap. Dit betreffen onder meer de relaties tussen de vennootschap en haar deelnemingen, de aandeelhouders, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

De aard en de omvang van transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan.

Gemeente Amsterdam

- Gemeente Amsterdam houdt het merendeel van de aandelen in GVB Holding NV. Vervoerregio Amsterdam heeft een prioriteitsaandeel waaraan bijzondere zeggenschapsrechten zijn verbonden. Samen vormen ze als zodanig de algemene vergadering van GVB Holding NV. Gemeente Amsterdam verstrekt investeringsbijdragen voor investeringen in de strategische materiële vaste activa in GVB Veren BV.
- GVB Infra BV had tot eind 2021 met de afdeling Metro en Tram van gemeente Amsterdam overeenkomsten gesloten voor het uitvoeren van regulier onderhoud en het uitvoeren van vervangingsonderhoud aan de railinfrastructuur. Die overeenkomsten vertegenwoordigen voor 2022 een nagekomen waarde van € 5,6 miljoen (2021: € 73,9 miljoen). Met ingang van 1 januari 2022 is de nieuwe OV-Governance van kracht. Vanaf 1 januari 2022 is Vervoerregio Amsterdam de

opdrachtgever voor alle beheer- en onderhoudsactiviteiten van de railinfrastructuur en is GVB Infra BV opdrachtnemer.

- Afdeling Verkeer en Openbare Ruimte van gemeente Amsterdam is opdrachtgever voor GVB Veren BV voor de exploitatie van de veerdiensten. De opbrengst voor de exploitatie van GVB Veren BV bedraagt in 2022 € 18,3 miljoen (2021: € 16,3 miljoen).

Vervoerregio Amsterdam

- Vervoerregio Amsterdam en GVB hebben een overeenkomst (OV-concessie) gesloten voor het openbaar vervoer en de sociale veiligheid in het concessiegebied Amsterdam. De opbrengsten uit deze overeenkomst bedragen in 2022 voor GVB € 4,6 miljoen (2021: € 10,1 miljoen).
- Vervoerregio Amsterdam heeft een prioriteitsaandeel waaraan bijzondere zeggenschapsrechten zijn verbonden. Gemeente Amsterdam houdt het merendeel van de aandelen in GVB Holding NV. Samen vormen ze als zodanig de algemene vergadering van GVB Holding NV.
- Vanaf 1 januari 2022 is Vervoerregio Amsterdam de opdrachtgever voor alle beheer- en onderhoudsactiviteiten van de railinfrastructuur en is GVB Infra BV opdrachtnemer. De overeenkomsten vertegenwoordigen voor 2022 een waarde van € 83,9 miljoen.

Buiten de reguliere jaarlijkse beloningen hebben geen transacties met directie en commissarissen plaatsgevonden.

De verbonden partijen worden in dit verslag bij naam genoemd, zonder terugkerende vermelding dat het verbonden partijen betreft.

Grondslagen

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de 'Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving', die zijn uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen die verwijzen naar de toelichting.

De cijfers over 2021 zijn geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2022 mogelijk te maken in lijn met BW2 Titel 9 artikel 363 lid 5. Het betreft de herrubriceringen van immateriële vaste activa versus materiële vaste activa en de kosten uitbesteed werk en de wettelijke reserves voor eigen uren voor immateriële vaste activa..

Presentatie- en functionele valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de onderneming. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Activa en passiva worden tegen historische kostprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming toevloeien en het actief een kostprijs of waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar alle waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen en niet op basis van voordelen en risico's waarvan redelijkerwijs niet te verwachten is dat zij zich voordoen. Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Als de weergave van de economische realiteit leidt tot het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld. Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige voordelen die dat actief in zich bergt, zullen toekomen aan de onderneming en de kosten van dat actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De uitgaven na eerste verwerking van een gekocht of zelf vervaardigd immaterieel vast actief worden toegevoegd aan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs als het waarschijnlijk is dat de uitgaven zullen leiden tot een toename van de verwachte toekomstige economische voordelen en de uitgaven en de toerekening aan het actief op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Als niet wordt voldaan aan de voorwaarden voor activering worden de uitgaven verantwoord als kosten in de winst-en-verliesrekening.

De grondslagen voor de vaststelling en verwerking van bijzondere waardeverminderingen zijn opgenomen onder het hoofd Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden in de balans verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot dat actief zullen toekomen aan de onderneming en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Bedrijfsgebouwen en -terreinen en overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten en onder aftrek van lineaire cumulatieve afschrijvingen gedurende de geschatte toekomstige levensduur en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschafkosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten. Voor significante activa worden de verschillende componenten apart geactiveerd en afgeschreven naar de verwachte economische levensduur van het component.

Kosten van vernieuwing worden slechts geactiveerd als zij leiden tot een levensduurverlenging van het actief.

Investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de daarbij behorende investeringen bij de eerste verwerking. Buiten gebruik gestelde en/of voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Afschrijvingspercentages

(Im)materiële vaste activa worden vanaf de maand volgend op het moment van ingebruikname lineair afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Hierbij worden de volgende afschrijvingspercentages gehanteerd:

Tabel 38 Afschrijvingspercentages

Terreinen	2%
Bedrijfsgebouwen	2-20%
Rijdend materieel	3-7%
Andere vaste bedrijfsmiddelen	5-25%
Software	5-25%

Bij een schattingswijziging van de toekomstige gebruiksduur, worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Op terreinen wordt niet afgeschreven, met uitzondering van vooruitbetaalde erfpacht die lineair wordt afgeschreven gedurende de periode waarvoor de erfpacht is vooruitbetaald. Op activa in aanbouw wordt niet afgeschreven.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd als zij de gebruiksduur van het object verlengen en/of leiden tot toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot het object. Ter zake van verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan gebouwen, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. Zie hiervoor de grondslag onder het kopje Voorzieningen.

GVB heeft geen financiële lease.

Financiële vaste activa

Latente belastingvorderingen

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor verrekenbare fiscale verliezen, met dien verstande dat latente belastingvorderingen alleen worden

opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst zal zijn waarmee verliezen kunnen worden gecompenseerd. Latente belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

De berekening van de latente belastingvorderingen geschiedt tegen de op het einde van het verslagjaar geldende belastingtarieven of tegen de in komende jaren geldende tarieven, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld. Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Deelnemingen

Deelnemingen waarin GVB invloed van betekenis kan uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid zijn gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Bij de vaststelling of sprake is van een deelneming waarin de onderneming invloed van betekenis uitoefent op het zakelijk en financiële beleid, wordt het geheel van feitelijke omstandigheden en contractuele relaties (waaronder mogelijke stemrechten) in aanmerking genomen.

Als de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Bij deze waardering worden ook langlopende vorderingen op de deelnemingen meegenomen die feitelijk moeten worden gezien als onderdeel van de netto-investering. Dit betreft met name leningen waarvan de afwikkeling in de nabije toekomst niet is gepland en niet waarschijnlijk is. Een aandeel in de winst van de deelneming in latere jaren wordt pas verwerkt als en voor zover het cumulatieve niet verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen.

Als de deelnemende rechtspersoon een actief of een passief overdraagt aan een onderneming die volgens de vermogensmutatiemethode wordt gewaardeerd, wordt de winst of het verlies voortvloeiende uit deze overdracht naar rato van het relatieve belang dat derden hebben in de deelnemingen verwerkt (proportionele resultaatsbepaling). Een verlies dat voortvloeit uit de overdracht van vlottende activa of een bijzondere waardevermindering van vaste activa wordt wel volledig verwerkt. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen de deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd. De niet gerealiseerde winst wordt geëlimineerd uit het resultaat van de onderneming. Deze correctie wordt verwerkt door eliminatie op het resultaat deelneming en deze eliminatie in de balans in mindering te brengen op de waarde van de deelneming.

De onderneming realiseert de geëlimineerde winst als gevolg van verkoop aan derden, afschrijvingen of door middel van het verantwoorden van een bijzondere waardevermindering door de desbetreffende deelneming.

Als en voor zover GVB Holding NV geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen. Als resultaat wordt verantwoord het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat en van de eventuele verkoop van de deelneming. Als sprake is van een bijzondere waardevermindering vindt waardering plaats tegen de realiseerbare waarde (zie hiervoor de paragraaf 'Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa'); afwaardering vindt plaats ten laste van de winst-en-verliesrekening.

Overige vorderingen

De grondslagen voor de overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder de paragraaf 'Financiële instrumenten'.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De vennootschap beoordeelt op balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst. Als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. Een bijzondere waardevermindering wordt direct ten laste van het resultaat gebracht. Als op balansdatum wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden is verantwoord, niet meer bestaat of is afgenomen, wordt de toegenomen boekwaarde van dat desbetreffende actief niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn als geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen. Deze wordt contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingsverlies dat daarvoor opgenomen was, moet worden teruggenomen als de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking.

De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: verstrekte leningen, overige vorderingen en overige financiële verplichtingen. De onderneming heeft geen in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten.

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Financiële instrumenten worden bij de eerste waardering verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Verstrekte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingsverliezen. De effectieve rente en eventuele bijzondere waardeverminderingsverliezen worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Verstrekte leningen en overige vorderingen

worden verantwoord op de transactiedatum. Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode. De effectieve rente wordt direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden. Rente, dividenden, baten en lasten met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord als kosten of opbrengsten.

Saldering van financiële instrumenten

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de onderneming beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de onderneming het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen.

Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Voorraden

Voorraden ('vervangingsartikelen') worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs of lagere opbrengstwaarde (na reparatie). De voorraden grond- en hulpstoffen ('verbruiksartikelen') en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen de laatst bekende inkoopprijs, waarbij herwaardering van de voorraad plaatsvindt naar de voortschrijdend gemiddelde verkrijgingsprijs. Deze herwaardering wordt ten laste of ten gunste van het resultaat gebracht.

Handelskortingen, rabatten en soortgelijke (te) ontvangen vergoedingen met betrekking tot de inkoop van voorraden worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid van de voorraden.

Onderhanden projecten

Een onderhanden project is een project dat is overeengekomen met een derde, voor de constructie van een actief of combinatie van activa waarbij de uitvoering zich gewoonlijk uitstrekt over meer dan één verslagperiode. Door de aard van de activiteiten van onderhanden projecten vallen de datum waarop een project van start gaat en de datum waarop het project wordt voltooid gewoonlijk in verschillende verslagperiodes. De opbrengsten uit hoofde van onderhanden projecten worden verwerkt op basis van iedere afzonderlijke overeenkomst. In bepaalde gevallen worden deze echter verwerkt op de afzonderlijk te identificeren prestatieverplichtingen van een overeenkomst, teneinde de economische realiteit weer te geven (in het geval de toegezegde goederen of diensten in een overeenkomst afzonderlijke prestatieverplichtingen betreffen). De projectopbrengsten worden als onderdeel van de netto-omzet in de winst-en-verliesrekening gepresenteerd.

De post onderhanden projecten bestaat uit het saldo van gerealiseerde projectkosten, toegerekende winst, een eventuele verliesvoorziening en reeds gedeclareerde termijnen.

Als het saldo van het onderhanden project een debetstand vertoont, dus een te vorderen bedrag van de opdrachtgever, wordt het nettobedrag verwerkt als een actief. Als het saldo van het onderhanden project een creditstand vertoont, dus een

verplichting voor verrichte werkzaamheden aan de opdrachtgever, wordt het nettobedrag verwerkt als een verplichting.

Het onderhanden project wordt afzonderlijk in de balans onder vlottende activa gepresenteerd tussen voorraden en vorderingen indien het een debetstand vertoont. Het onderhanden project wordt afzonderlijk in de balans onder de kortlopende schulden gepresenteerd indien het een creditstand vertoont. In de waardering van onderhanden projecten worden de kosten die direct betrekking hebben op het project (zoals personeelskosten voor werknemers direct werkzaam aan het project, kosten van constructiematerialen, kosten van grond en terreinen en afschrijving van installaties en uitrusting die bij de uitvoering van het project worden gebruikt), de kosten die toerekenbaar zijn aan projectactiviteiten in het algemeen en toewijsbaar zijn aan het project (onder meer verzekeringskosten, kosten van ontwerp en technische assistentie en overheadkosten van project-activiteiten en rente op schulden over het tijdvak dat aan het project kan worden toegerekend) en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend, begrepen.

De grondslagen voor de projectopbrengsten en projectkosten staan onder de grondslagen voor opbrengsten uit werken voor derden.

Vorderingen

De waardering voor vorderingen is toegelicht in de paragraaf 'Financiële instrumenten'.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. Als liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de onderneming, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Groepsvermogen

De algemene vergadering stelt de bestemming van het resultaat vast. Vooruitlopend op deze bestemming wordt het resultaat boekjaar toegevoegd of onttrokken aan het groepsvermogen als onverdeeld resultaat.

De door de aandeelhouders ingebrachte bedragen boven het nominaal aandelenkapitaal worden verantwoord als agio. Hieronder worden ook begrepen additionele vermogensstortingen door bestaande aandeelhouders zonder uitgifte van rechten tot het nemen of verkrijgen van aandelen van de onderneming.

Vorzieningen

Vorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de netto contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Als de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en als het waarschijnlijk is dat deze vergoeding wordt ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Bij het contant maken wordt de marktrente van hoogwaardige ondernemingsobligaties als disconteringsvoet gehanteerd. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de verwachte looptijd. Als de marktrente van hoogwaardige ondernemingsobligaties negatief is wordt deze gelijk gesteld aan 0%.

Personeelsvoorzieningen

De voorziening **FLP** wordt bepaald aan de hand van salarismodel conform cao, medewerkers die recht hebben op toekomstige jaarlijkse bijdrages uit de FLP-regeling, prijspeil indexatie en blijf- en sterftkans.

De voorziening **Uitkering bij jubilea** wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. De berekening van deze voorziening wordt bepaald door de uit te keren gratificaties of jubileumuitkeringen conform cao; dat is bij 25 jaar, 40 jaar en 50 jaar in dienst. Verder wordt rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen (cao-ontwikkelingen en toekomstige carrièreontwikkeling, de zogenoemde normperiodieken) en blijf- en sterftkans.

De voorziening **WGA** wordt bepaald door werknemers die minimaal 52 weken arbeidsongeschikt zijn, pensioenleeftijd, prijsindexatie, revalidatie percentage tijdens arbeidsongeschiktheid vanaf 52 weken en sterftkans.

Een **reorganisatievoorziening** wordt getroffen als op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan heeft gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben.

In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijk kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de onderneming.

De voorziening **Regeling Zware Beroepen** vloeit voort uit de cao en wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen voor de periode dat medewerkers gebruik kunnen maken van deze regeling. De hoogte van de voorziening wordt bepaald door de grootte van de doelgroep en de deelname, waarbij de deelname gedeeltelijk al vaststaat en voor een deel een verwachting is. In de berekening wordt rekening gehouden met een indexatie op de jaarlijkse uitkeringen en een sterftkans.

De hoogte van de **overige personeelsvoorzieningen** wordt berekend aan de hand van actuele kosten, pensioenleeftijd, verwachte toelagen en uitvoeringskosten conform cao en indexatie.

Overige voorzieningen

Voorziening instandhoudingsverplichtingen

GVB Activa BV heeft verplichtingen richting gemeente Amsterdam en Vervoerregio Amsterdam met betrekking tot de instandhouding van de strategische activa waaronder metro- en trammaterieel. De voorzieningen voor instandhoudingsverplichtingen zijn opgenomen voor de verwachte uitgaven in verband met het moeten voldoen aan instandhoudingsverplichtingen voor het metro- en trammaterieel ter hoogte van het bedrag dat op balansdatum als verplichting aanwezig is. Jaarlijks vindt een herijking plaats. Activiteiten ten behoeve van de instandhouding worden afzonderlijk van normale projectactiviteiten inzichtelijk

gemaakt middels een separate order/projectinrichting. De kosten voor deze activiteiten komen ten laste van de voorzieningen.

Schulden

De waardering voor langlopende en kortlopende schulden is toegelicht in de paragraaf 'Financiële instrumenten'.

Operationele leasing

De vennootschap heeft leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom zijn verbonden niet bij de vennootschap ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. De leaseobjecten worden niet geactiveerd op de balans. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten in het jaar. Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economische potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend naar de periode waarop zij betrekking hebben.

Opbrengstverantwoording

De vennootschap verantwoordt opbrengsten gewoonlijk op het niveau van afzonderlijke overeenkomsten. Teneinde de economische realiteit weer te geven is het in bepaalde gevallen noodzakelijk om opbrengsten te verantwoorden op het niveau van een groep van overeenkomsten, bijvoorbeeld in het geval de vennootschap meerdere afzonderlijke overeenkomsten heeft afgesloten die zijn onderhandeld als een totaal, waarbij de afzonderlijke overeenkomsten qua prijsstelling en winstmarge nauw met elkaar verbonden zijn en ze gelijktijdig of direct na elkaar worden uitgevoerd.

Bedragen die de vennootschap voor eigen rekening ontvangt (als principaal) worden als opbrengsten verwerkt. Bedragen die de vennootschap voor derden ontvangt (als agent) worden niet als opbrengsten verwerkt. Opbrengsten omvatten uitsluitend de brutovermeerderingen van economisch potentieel die de vennootschap voor eigen rekening heeft ontvangen respectievelijk te vorderen heeft.

De vennootschap verwerkt opbrengsten voor het bedrag waarop de vennootschap verwacht recht te hebben in ruil voor het overdragen van toegezegde goederen of diensten, zijnde de transactieprijs. Dit bedrag is exclusief de bedragen die namens derden worden geïnd. De transactieprijs kan bestaan uit een vaste vergoeding, uit een variabele vergoeding of uit een combinatie daarvan. Bij het vaststellen van de transactieprijs houdt de vennootschap geen rekening met het kredietrisico. Eventuele afwaarderingen als gevolg van het kredietrisico worden als kosten verwerkt in de winst-en-verliesrekening. Voor het bepalen van de transactieprijs gaat de vennootschap ervan uit dat de goederen of diensten in overeenstemming met de desbetreffende overeenkomst zullen worden geleverd en dat deze overeenkomst niet

zal worden geannuleerd, verlengd of anderszins zal worden gewijzigd. De vennootschap waardeert een niet-monetaire vergoeding tegen reële waarde. Bij het bepalen van de transactieprijs houdt de vennootschap onder meer rekening met de effecten van:

1. variabele vergoedingen, vanwege kortingen, teruggaven, terugbetalingen, prijsconcessies, prestatiebonussen, sancties of andere soortgelijke elementen die in omvang kunnen variëren, zoals retouren. De vennootschap maakt een schatting van de omvang van een variabele vergoeding als onderdeel van de totale vergoeding en past daarbij voorzichtigheid toe;
2. belangrijke financieringscomponenten, waarbij de vennootschap de transactieprijs aanpast voor de effecten van de tijdswaarde van geld. Hierbij past de vennootschap een rentevoet toe welke wordt bepaald op de algemeen geldende rentevoet voor een vergelijkbaar financieringsinstrument van een emittent met een vergelijkbare credit-rating of een rentevoet die bij contantmaking van de transactieprijs uitkomst op de huidige contante verkoopprijs van de goederen en diensten; en
3. vergoedingen aan afnemers van goederen en diensten welke worden verwerkt als een vermindering van de transactieprijs en derhalve als een vermindering van de opbrengsten, tenzij de betaling aan de afnemer plaatsvindt in ruil voor een te onderscheiden goed of dienst.

Voor alle ontvangen – of te ontvangen – bedragen waarop de vennootschap niet verwacht recht te zullen hebben, worden geen opbrengsten verwerkt. De vennootschap verwerkt deze ontvangen – of te ontvangen – bedragen in deze gevallen als een terugbetalingsverplichting.

Netto-omzet

Netto-omzet omvat de opbrengsten uit het verlenen van diensten (reizigersopbrengsten en contractopbrengsten) en opbrengst uit werken voor derden.

Verlenen van diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden opgenomen in de netto-omzet tegen reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van kortingen. Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald en de inning van de ontvangen vergoeding waarschijnlijk is.

Reizigersopbrengsten

Reizigersopbrengsten zijn direct aan GVB toekomende opbrengsten uit het gebruik van de OV-chipkaart (het reizen op saldo, wegwerpkarten en GVB-netabonnementen) evenals indirect aan GVB toegerekende opbrengsten uit het aandeel van de landelijke en regionale verkoop van interoperabele abonnementen (OV-jaarkaarten, Randstad-Noord zone-abonnementen). De indirecte opbrengsten worden bepaald op basis van diverse verdeelsystemen, gebaseerd op het via de OV-chipkaart gemeten reisgedrag. De definitieve afrekening van de opbrengst vierde kwartaal wordt verwacht in het eerste kwartaal van het jaar volgend op het verslagjaar. De in de jaarrekening opgenomen opbrengst voor interoperabele abonnementen is een zo betrouwbaar mogelijke inschatting gebaseerd op de laatst bekende informatie en toegerekend aan de periode waarop het reisrecht van toepassing is.

Contractopbrengsten

De contractopbrengsten betreffen subsidies voortvloeiend uit:

- het OV-concessiecontract tussen GVB en Vervoerregio Amsterdam voor de exploitatie van openbaar vervoer en de sociale veiligheid rond het openbaar vervoer;
- het contract tussen GVB en Vervoerregio Amsterdam voor het beheer en onderhoud van de railinfrastructuur. Vanaf 1 januari 2022 is Vervoerregio Amsterdam de opdrachtgever voor alle beheer- en onderhoudsactiviteiten van de railinfrastructuur en is GVB Infra BV opdrachtnemer.
- het contract tussen GVB en de afdeling Verkeer en Openbare Ruimte van gemeente Amsterdam voor vervoer met de GVB veren en ponten.

Alle contractopbrengsten worden verwerkt in het resultaat in de periode waarin de daaraan gerelateerde activiteiten zijn verricht. In de contracten zijn afspraken gemaakt over prestaties. Deze afspraken worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Opbrengsten uit werken voor derden

De opbrengsten uit de beheer- en onderhoudsprojecten railinfrastructuur die GVB voor derden verricht, zijn afzonderlijk gerubriceerd in de netto-omzet onder opbrengsten uit werken voor derden.

De voortgang van de verrichte prestaties wordt bepaald op basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Als het resultaat (nog) niet op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, worden de opbrengsten als opbrengsten werken voor derden verwerkt in de winst-en-verliesrekening tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald; de projectkosten worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zijn gemaakt.

Zodra het resultaat op betrouwbare wijze kan worden bepaald, vindt opbrengstverantwoording plaats volgens de PoC-methode naar rato van de verrichte prestaties op balansdatum.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de projectopbrengsten en projectkosten. Projectopbrengsten zijn de contractueel overeengekomen opbrengsten en opbrengsten uit hoofde van meer- en minderwerk, claims en vergoedingen als en voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd en ze betrouwbaar kunnen worden bepaald. Projectkosten zijn de direct op het project betrekking hebbende kosten, die aan projectactiviteiten worden toegerekend en toegewezen kunnen worden aan het project, en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.

Als het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, worden de verwachte verliezen onmiddellijk in het resultaat verwerkt. De voorziening voor het verlies maakt deel uit van de post onderhanden projecten op de balans.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies bestaan uit exploitatiesubsidies, investeringsbijdragen en de beschikbaarheidsvergoeding. Exploitatiesubsidies worden verantwoord als opbrengst in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer zich een gesubsidieerd exploitatietekort heeft voorgedaan. De subsidies worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op de daarbij behorende investeringen. Investeringsbijdragen worden geamortiseerd. Deze amortisatie wordt als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Bij het verzoek van het kabinet om een volwaardige dienstregeling aan te bieden terwijl de reizigersaantallen en dus ook de reizigersopbrengsten vanwege corona nog beperkt zijn, hoort een vergoeding. Na overleg met de OV-partijen heeft de Rijksoverheid besloten om tot een beschikbaarheidsvergoeding te komen in 2020 en in 2021. Onder voorwaarden betreft de vergoeding in 2021 100% van de kosten (in 2020 was dit 95%), die in aanmerking komen voor de beschikbaarheidsvergoeding. Het Rijk, concessieverleners en vervoerbedrijven als concessiehouders willen binnen gegeven omstandigheden en beleid, er voor zorgen dat op ieder moment zoveel mogelijk reizigers van het openbaar vervoer gebruik maken. De vergoeding is bestemd voor al het openbaar vervoer onder een concessie.

Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

Hieronder zijn begrepen de ten behoeve van de bedrijfsopbrengsten gemaakte kosten, voor zover deze kosten door derden in rekening zijn gebracht en niet zijn aan te merken als kosten van grond- en hulpstoffen.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vennootschap. Voor de beloning met opbouw van rechten worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen.

Als een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen.

De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als last verwerkt als de onderneming zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenen

GVB Holding NV heeft een toegezegde pensioenregeling voor haar werknemers. De pensioenregeling is ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) en in de jaarrekening verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premies worden als lasten verantwoord. GVB heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies.

Medewerkers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij GVB.

ABP probeert elk jaar het pensioen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Het bestuur van ABP beoordeelt per jaar of het pensioen kan worden geïndexeerd. Dit is afhankelijk van de dekkingsgraad (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door zijn financiële verplichtingen). De dekkingsgraad van ABP is op 31 december 2022 110,9% (2021: 110,2%). De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze zijn verschuldigd. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa als dit leidt tot een terug storting of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Financiële baten en lasten

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de winst-en-verliesrekening verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten komen ten laste van het jaar waarover zij worden verschuldigd.

Vennootschapsbelasting

De vennootschapsbelasting wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten.

De belastingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen, behalve voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het groepsvermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het groepsvermogen wordt verwerkt, of op overnames.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Resultaat uit deelnemingen

Het resultaat van de deelnemingen wordt bepaald aan de hand van de grondslagen van de groep.

Bepaling van de reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn. De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten benadert de boekwaarde daarvan.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt in kasstromen uit operationele, investerings- en financieringsactiviteiten. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit kasmiddelen en banktegoeden. Alle banktegoeden kunnen worden beschouwd als liquide. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van rente en ontvangen dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Toelichting bij de geconsolideerde balans op 31 december 2022

1. Immateriële vaste activa

Tabel 39

Bedragen in duizenden euro's	Software	Activa in aanbouw	2022	2021
<i>Percentage afschrijvingen</i>	5-25%	-		
Aanschafwaarde	4.678	8.859	13.537	7.187
Cumulatieve afschrijvingen	-2.282	-	-2.282	-1.522
Boekwaarde op 1 januari	2.396	8.859	11.255	7.187
Investeringen	773	3.424	4.197	6.350
Ingebruiknames	649	-649	-	-
Afschrijvingen	-738	-	-738	-760
Mutaties in boekwaarde	684	2.775	3.459	5.590
Aanschafwaarde	6.100	11.634	17.734	13.537
Cumulatieve afschrijvingen	-3.020	-	-3.020	-2.282
Boekwaarde op 31 december	3.080	11.634	14.714	11.255

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa betreft met name een depot management systeem, cyber security en een planningsysteem voor de modaliteiten bus, tram en metro.

Investeringen

De investeringen bedragen in 2022 € 4,2 miljoen (2021: € 6,4 miljoen).

2. Materiële vaste activa

Tabel 40

Bedragen in duizenden euro's	Terreinen	Bedrijfsgebouwen	Rijdend materieel	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Activa in aanbouw	2022	2021
<i>Percentage afschrijvingen</i>	2%	2-20%	3-7%	5-25%	-		
Aanschafwaarde	10.291	130.705	1.038.236	198.673	133.535	1.511.440	1.503.409
Investeringsbijdragen	-51	-50.541	-583.286	-51.779	-23.904	-709.561	-705.483
Cumulatieve afschrijvingen	-3.109	-69.458	-514.398	-150.134	-	-737.099	-752.233
Cumulatieve amortisatie investeringsbijdragen	9	13.922	248.270	41.268	-	303.469	293.510
Boekwaarde op 1 januari	7.140	24.628	188.822	38.028	109.631	368.249	339.203
Investeringsbijdragen	-	101	7.929	10.847	64.860	83.737	92.538
Ingebruiknames	-	1.459	67.137	13.087	-81.683	-	-
Investeringsbijdragen	-	-	-10.715	-4.500	-8.684	-23.899	-35.553
Ingebruiknames investeringsbijdragen	-	-1.206	-7.055	-9.876	18.137	-	-
Desinvesteringen aanschafwaarde	-102	-902	-17.190	-1.444	-	-19.638	-84.507
Desinvesteringen afschrijvingen	33	723	16.962	967	-	18.685	80.318
Desinvesteringen investeringsbijdragen	-	-	6.554	-	-	6.554	31.475
Desinvesteringen amortisatie investeringsbijdragen	-	-	-6.554	-	-	-6.554	-30.925
Afschrijvingen	-212	-4.983	-51.720	-14.672	-	-71.587	-65.184
Amortisatie investeringsbijdragen	1	2.468	33.574	6.155	-	42.198	40.884
Mutaties in boekwaarde	-280	-2.340	38.922	564	-7.370	29.496	29.046
Aanschafwaarde	10.189	131.363	1.096.112	221.163	116.712	1.575.539	1.511.440
Investeringsbijdragen	-51	-51.747	-594.502	-66.155	-14.451	-726.906	-709.561
Cumulatieve afschrijvingen	-3.288	-73.718	-549.156	-163.839	-	-790.001	-737.099
Cumulatieve amortisatie investeringsbijdragen	10	16.390	275.290	47.423	-	339.113	303.469
Boekwaarde op 31 december	6.860	22.288	227.744	38.592	102.261	397.745	368.249

Terreinen

GVB heeft op 1 januari 2007 terreinen in erfpacht gekregen van gemeente Amsterdam voor een periode van 50 jaar. De erfpachtcanon over deze periode is vooruitbetaald en wordt lineair afgeschreven.

Activa in aanbouw

Onder activa in aanbouw zijn ook begrepen de vooruitbetalingen op activa.

Investerings- en investeringsbijdragen

De investeringen bedragen in 2022 € 83,8 miljoen (2021: € 92,6 miljoen). Ter dekking van een deel van de investeringen hebben GVB Activa BV en GVB Veren BV in 2022 investeringsbijdragen ontvangen van respectievelijk Vervoerregio Amsterdam en Verkeer en Openbare Ruimte van gemeente Amsterdam ter hoogte van € 23,9 miljoen (2021: € 35,6 miljoen).

Op 31 december 2022 is nog steeds een groot deel van het rijdend materieel gefinancierd door middel van investeringsbijdragen van Vervoerregio Amsterdam. Het rijdend materieel dat in 2022 in gebruik is genomen wordt middels kapitaallastenvergoeding door Vervoerregio Amsterdam bekostigd.

Tabel 41 Amortisatie investeringsbijdragen GVB Activa BV

bedragen in duizenden euro's	subsidie 31 december 2022	amortisatie tm 2022	amortisatie 2022
Bus (incl desinvestering)	-7.333	2.969	674
Tram	-160.061	60.951	9.230
Metro	-321.410	154.497	20.070
Amsys/Diemen	-53.172	18.316	7.022
Gemeente	-9.841	3.136	837
Overig	-13.546	4.541	900
Volledig geamortiseerd	-59.280	59.331	0
Activa in aanbouw	-13.114	0	0
Totaal	-637.757	303.741	38.733

Afschrijvingsvergoeding GVB Activa BV

De afschrijvingsvergoeding is onderdeel van de kapitaallastenvergoeding van Vervoerregio Amsterdam voor gesubsidieerde investeringen. Deze is in de jaarrekening verwerkt onder de overige opbrengsten. Van de totale afschrijvingen in GVB Activa BV in 2022 (€ 62,9 miljoen) is € 10,9 miljoen (2021: € 6,3 miljoen) bekostigd door Vervoerregio Amsterdam.

Tabel 42 Afschrijvingsvergoeding GVB Activa BV

bedragen in duizenden euro's	totale subsidie	subsidie 2022
Bus	45.391	2.802
Tram	183.990	6.910
Metro	3.806	1.199
Vastgoed	462	33
Totaal	233.649	10.944

Terugklapclausule

De strategische activa van GVB zijn ondergebracht in GVB Activa BV. In de 'Overeenkomst van geclausuleerde koop en overdracht GVB Activa BV' is vastgelegd in welke gevallen gemeente Amsterdam, GVB Holding NV kan verzoeken de aandelen in GVB Activa BV in eigendom aan haar over te dragen ('de terugklap'). Gemeente Amsterdam heeft een pandrecht op alle activa, vorderingen en de aandelen in GVB Activa BV. Voor de activa en bijbehorende vorderingen uit verzekeringspolissen en koopovereenkomsten die met investeringsbijdragen van Vervoerregio Amsterdam zijn gefinancierd, berust een pandrecht bij de Vervoerregio Amsterdam. Voor toekomstige investeringen zal volgens deze afspraken worden gehandeld. Op de registergoederen in GVB Activa BV rust een recht van hypotheek.

De strategische activa die betrekking hebben op de veren zijn ondergebracht in GVB Veren BV. In de 'Overeenkomst van geclausuleerde koop en overdracht GVB Veren BV' is vastgelegd in welke gevallen gemeente Amsterdam GVB Holding NV kan verzoeken de aandelen in GVB Veren BV in eigendom aan haar over te dragen (de 'terugklap'). Op alle activa, vorderingen en de aandelen in GVB Veren BV rust een pandrecht ten behoeve van gemeente Amsterdam. Op de registergoederen in GVB Veren BV rust een recht van hypotheek.

De 'terugklap' ziet toe op € 384,0 miljoen van het totaal aan materiële en immateriële vaste activa ter hoogte van € 412,5 miljoen.

3. Financiële vaste activa

Tabel 43

Bedragen in duizenden euro's	31 december 2022	31 december 2021
Latente belastingvorderingen	-	151
Totaal	-	151

Tabel 44

Bedragen in duizenden euro's	1 januari 2022	mutatie	31 december 2022
GVB Holding NV vennootschappelijk	205	-205	-
GVB groepsmaatschappijen	-54	54	-
Totaal	151	-151	-

Latente belastingvorderingen

De latente belastingvorderingen zijn vanaf 2016 ontstaan als gevolg van de invoering van de vennootschapsbelasting en hebben betrekking op compensabele verliezen. In juli 2022 heeft de fiscale eenheid GVB Holding NV overeenstemming met de belastingdienst bereikt over de vennootschapsbelasting geldend voor de periode 2016 tot en met 2021. In deze overeenstemming is de latente belastingvordering vervallen.

4. Voorraden

Tabel 45

Bedragen in duizenden euro's	31 december 2022	31 december 2021
Grond- en hulpstoffen	37.218	34.049
Gereed product en handelsgoederen	1.441	1.647
Vooruitbetaald op voorraden	246	52
Totaal	38.905	35.748

Grond- en hulpstoffen

De post grond- en hulpstoffen betreft de waarde van de op balansdatum aanwezige magazijnonderdelen voor rijdend materieel en de railinfrastructuur.

Hierin zijn begrepen de vervangingsonderdelen. Die worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs of lagere opbrengstwaarde. De vervaardigingsprijs omvat alle kosten die samenhangen met de verkrijging of vervaardiging. Onder de kosten van vervaardiging vallen directe loonkosten, materiaalkosten en toeslagen voor aan de

productie gerelateerde kosten. De vervangingsonderdelen worden door GVB zelf vervaardigd.

Gereed product en handelsgoederen

Gereed product en handelsgoederen betreft de verkrijgingsprijs van de voorraad kaarten.

Vooruitbetaald op voorraden

Een apart onderdeel van de voorraad betreft de nog te ontvangen goederen waarvoor de factuur al is betaald.

Er is een voorziening getroffen voor incurante voorraden van € 8,2 miljoen (2021: € 6,7 miljoen). Het verloop van de voorziening voor incurantheid (i.c. afwaardering van voorraden naar lagere opbrengstwaarde) is als volgt:

Tabel 46

Bedragen in duizenden euro's	31 december 2022	31 december 2021
Stand op 1 januari	6.733	7.242
Mutatie ten laste van de winst-en-verliesrekening	1.458	-509
Stand op 31 december	8.191	6.733

5. Onderhanden projecten

Tabel 47

Bedragen in duizenden euro's	31 december 2022	31 december 2021
Projectkosten	67.677	82.154
Toegerekende winst	3.472	3.537
Af: Verliesvoorziening	-278	-690
Af: Gedeclareerde termijnen	-65.437	-80.250
Stand op 31 december	5.434	4.751
Waarde van verricht werk > gefactureerde termijnen	12.366	14.893
Waarde van verricht werk < gefactureerde termijnen	-6.932	-10.142
Totaal onderhanden projecten	5.434	4.751

Onderhanden projecten

Als het saldo van het onderhanden project een debetstand vertoont, dus een te vorderen bedrag van de opdrachtgever, wordt het nettobedrag verwerkt als een actief. Als het saldo van het onderhanden project een creditstand vertoont, dus een verplichting voor verrichte werkzaamheden aan de opdrachtgever, wordt het nettobedrag verwerkt als een verplichting. De verplichting is opgenomen onder de kortlopende schulden.

Onderhanden projecten betreft met name het saldo van de op 31 december 2022 nog lopende beheer- en onderhoudsprojecten aan de railinfrastructuur, in opdracht van

Vervoerregio Amsterdam (2021: in opdracht van afdeling Metro en Tram van gemeente Amsterdam).

6. Vorderingen

Tabel 48

Bedragen in duizenden euro's	31 december 2022	31 december 2021
Handelsdebiteuren	10.895	13.528
Beschikbaarheidsvergoeding OV 2020	6.046	6.046
Beschikbaarheidsvergoeding OV 2021	-	22.920
Overige vorderingen	30.804	21.060
Totaal	47.745	63.554

Handelsdebiteuren

Handelsdebiteuren bestaan voor € 2,9 miljoen (2021: € 8,4 miljoen) uit vorderingen op verbonden partijen, te weten gemeente Amsterdam en Vervoerregio Amsterdam.

Voor handelsdebiteuren is een voorziening getroffen van 48 duizend euro.

Beschikbaarheidsvergoeding OV 2020 en 2021

Deze vergoeding (BVOV2020 en BVOV2021) wordt verstrekt door de Rijksoverheid in verband met het grotendeels rijden van de dienstregeling ondanks het geringe aantal reizigers. Op 31 december 2022 heeft GVB betreffende 2020 nog een vordering open staan van € 6,0 miljoen. Dit bedrag is in januari 2023 ontvangen.

In augustus 2022 heeft GVB een voorschot van € 84,3 miljoen ontvangen (uit naam van de Rijksoverheid) van Vervoerregio Amsterdam op het totaal van de ingediende BVOV2022 van € 77,8 miljoen. Het teveel ontvangen bedrag is opgenomen onder de kortlopende schulden.

Overige vorderingen

Overige vorderingen betreft voor € 9,4 miljoen nog te ontvangen restbedrag voor de OV studentenkaart 2023, voor € 1,1 miljoen de van de Europese Investeringsbank te ontvangen Elena subsidie voor de aanschaf van elektrische bussen en voor € 0,8 miljoen nog te ontvangen gelden betreffende Signal & Control. Deze laatste vordering betreft een verbonden partij, te weten Vervoerregio Amsterdam.

Ook betreft overige vorderingen nog te factureren investeringsbijdragen en kapitaallastenvergoeding aan een verbonden partij, te weten Vervoerregio Amsterdam voor € 2,4 miljoen (2021: € 6,2 miljoen), nog te factureren investeringsbijdragen aan een verbonden partij, te weten gemeente Amsterdam voor € 0,9 miljoen (2021: € 0,1 miljoen), een te vorderen bijdrage voor brandstofkosten aan een verbonden partij, te weten gemeente Amsterdam van € 0,4 miljoen (2021: € 0,2 miljoen) en te vorderen dekkingsresultaat op een verbonden, te weten gemeente Amsterdam voor € 2,1 miljoen (2021; € 0,6 miljoen).

Verder bestaat deze post uit vooruitbetaalde huur, verzekeringspremies en onderhoudscontracten voor € 3,2 miljoen (2021: € 1,0 miljoen), uit vorderingen uit kaartverkopen voor € 3,0 miljoen (2021: € 2,6 miljoen) en nog te ontvangen verhaalschade € 0,8 miljoen (2021: € 0,5 miljoen) en uit vooruitbetaalde vennootschapsbelasting op voorlopige en definitieve aanslagen over de periode 2016-2022 van € 2,2 miljoen (2021: € 6,4 miljoen).

In juli 2022 heeft de fiscale eenheid GVB Holding NV overeenstemming met de belastingdienst bereikt over de vennootschapsbelasting geldend voor de periode 2016 tot en met 2021. Deze overeenstemming heeft erin geresulteerd dat de fiscale eenheid over deze periode € 0,4 miljoen aan vennootschapsbelasting dient te betalen. Deze positie is als schuld in GVB Holding NV verantwoord.

De boekwaarde van de opgenomen vorderingen benadert de reële waarde, gegeven het kortlopende karakter van de vorderingen en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd. Alle vorderingen, met uitzondering van de vooruitbetaalde vennootschapsbelasting, hebben een looptijd korter dan één jaar.

7. Liquide middelen

De liquide middelen bestaan op 31 december 2022 voor € 35,6 miljoen (2021: € 29,7 miljoen) uit vrij opneembare banktegoeden en kasmiddelen. Een bedrag van € 10,2 miljoen (2021: € 10,2 miljoen) is ondergebracht in spaarproducten die vrij opneembaar zijn en een variabele rente hebben.

8. Groepsvermogen

Tabel 49

Bedragen in duizenden euro's	Gestort aandelenkapitaal	Agio	Wettelijke reserves	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	2022	2021
Boekwaarde op 1 januari	20.001	58.830	940	14.358	5.206	99.335	94.128
Prioriteitsaandeel	-	-	-	-	-	-	1
Toevoeging wettelijke reserves	-	-	698	-698	-	-	-
Resultaatbestemming	-	-	-	5.206	-5.206	-	-
Resultaat boekjaar	-	-	-	-	1.043	1.043	5.206
Boekwaarde op 31 december	20.001	58.830	1.638	18.866	1.043	100.378	99.335

Groepsvermogen

Het geconsolideerde groepsvermogen en resultaat wijkt af van het eigen vermogen en het resultaat volgens de vennootschappelijk jaarrekening. Het verschil wordt verklaard door negatieve deelnemingswaarde van GVB Stations Retail & Ontwikkeling BV die in de geconsolideerde jaarrekening op nihil wordt gewaardeerd.

Gestort aandelenkapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt € 100 miljoen, verdeeld in 100.000 gewone aandelen van nominaal € 1.000 per stuk. Er zijn 20.000 geplaatste aandelen die geheel zijn volgestort. Alle geplaatste aandelen zijn in handen van gemeente Amsterdam. De aandeelhouders zijn gerechtigd tot dividend dat jaarlijks wordt gedeclareerd op basis van het besluit van de algemene vergadering betreffende de resultaatbestemming. De aandeelhouders hebben het recht om per aandeel één stem uit te brengen tijdens vergaderingen van de vennootschap. In december 2021 heeft GVB met gemeente Amsterdam en Vervoerregio Amsterdam een akkoord over een herverdeling van taken en verantwoordelijkheden gesloten. Deze nieuwe structuur, die is ingegaan op 1 januari 2022, betekent onder meer dat Vervoerregio Amsterdam behalve opdrachtgever nu ook medeaandeelhouder is, en dat GVB niet alleen uitvoerder is, maar ook beheerder. Vervoerregio Amsterdam is met ingang van 23 december 2021 medeaandeelhouder. Zij heeft 1 prioriteitsaandeel verworven tegen een nominale waarde van € 1.000.

Agio

Het agio is ontstaan als gevolg van de inbreng van de boekwaarde van de activa en passiva op 1 januari 2007 van de gemeentelijke dienstakken GVB, Veren en MEA BV, boven de waarde van het geplaatste en gestorte kapitaal.

Wettelijke reserves

Wettelijke reserves heeft betrekking op geactiveerde eigen uren voor immateriële vaste activa.

Overige reserves

Het resultaat over 2021 is toegevoegd aan de overige reserves conform het voorstel van het bestuur.

Voorstel tot resultaatbestemming

De jaarrekening 2021 is vastgesteld in de algemene vergadering, gehouden op 18 mei 2022. De algemene vergadering heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het voorstel van het bestuur.

Aan de algemene vergadering van 12 mei 2023 wordt voorgesteld het resultaat over 2022 van € 1,0 miljoen toe te voegen aan de overige reserves.

9. Voorzieningen

Tabel 50

Bedragen in duizenden euro's	1 januari 2022	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	31 december 2022
Personeelsvoorzieningen					
FLP	2.085	-	343	-142	1.600
Uitkering bij jubilea	3.925	-	322	-50	3.553
WGA	4.247	511	811	-	3.947
Reorganisatie	648	1.011	1.101	-	558
Zware beroepenregeling	5.988	3.574	2.279	-	7.283
Langdurig zieken	1.002	534	-	-	1.536
Voormalig personeel	1.232	797	701	-	1.328
Overige personeelsvoorzieningen	1.024	98	183	-	939
Totaal personeelsvoorzieningen	20.151	6.525	5.740	-192	20.744
Overige voorzieningen					
Instandhoudingsverplichtingen tram	13.133	488	7.785	-	5.836
Instandhoudingsverplichtingen metro	-	3.530	-	-	3.530
	13.133	4.018	7.785	-	9.366
Totaal	33.284	10.543	13.525	-192	30.110

Personeelsvoorzieningen

De dotatie voor uitkering bij jubilea bestaat voor € 127 duizend uit rentetoevoeging. De overige personeelsvoorzieningen bestaan uit de voorziening voor loonsuppletie bij arbeidsongeschiktheid en de wet arbeidsmarkt in balans (WAB). Voor verdere toelichting op de personeelsvoorzieningen verwijzen we naar de tekst in de grondslagen.

Overige voorzieningen

Instandhoudingsverplichtingen tram

GVB Activa BV heeft verplichtingen richting gemeente Amsterdam en Vervoerregio Amsterdam met betrekking tot de instandhouding van de strategische activa waaronder trammaterieel. Deze voorziening voor instandhoudingsverplichtingen is opgenomen voor de verwachte uitgaven in verband met het moeten voldoen aan instandhoudingsverplichtingen voor het trammaterieel ter hoogte van het bedrag dat op balansdatum als verplichting aanwezig is. Jaarlijks vindt een herijking plaats.

Instandhoudingsvoorzieningen metro

GVB Activa BV heeft verplichtingen richting gemeente Amsterdam en Vervoerregio Amsterdam met betrekking tot de instandhouding van de strategische activa waaronder metromaterieel. De voorziening voor instandhoudingsverplichtingen is opgenomen voor de verwachte uitgaven in verband met het moeten voldoen aan instandhoudingsverplichtingen voor het metromaterieel ter hoogte van het bedrag dat op balansdatum als verplichting aanwezig is.

Voor verdere toelichting op deze voorzieningen verwijzen we naar de tekst in de grondslagen.

Tabel 51 Specificatie van de voorzieningen naar verwachte looptijd

Bedragen in duizenden euro's	< 1 jaar	> 1 jr < 5 jr	> 5 jaar	Totaal
Personeelsvoorzieningen				
FLP	394	973	233	1.600
Uitkering bij jubilea	318	1.098	2.137	3.553
WGA	1.197	1.991	759	3.947
Reorganisatie	558	-	-	558
Zware beroepenregeling	3.925	3.358	-	7.283
Langdurig zieken	1.536	-	-	1.536
Voormalig personeel	726	402	200	1.328
Overige personeelsvoorzieningen	366	343	230	939
Totaal personeelsvoorzieningen	9.020	8.165	3.559	20.744
Overige voorzieningen				
Instandhoudingsverplichtingen tram	5.635	201	-	5.836
Instandhoudingsverplichtingen metro	3.530	-	-	3.530
	9.165	201	-	9.366
Totaal	18.185	8.366	3.559	30.110

10. Langlopende schulden

Tabel 52

Bedragen in duizenden euro's	31 december 2022	31 december 2021
RCF lening	25.000	78.000
Vastrentende lening	135.000	140.000
Financieringskosten	-224	-345
Totaal	159.776	217.655

De aflossingsverplichting in 2023 van € 5,0 miljoen op de vastrentende lening is opgenomen onder de kortlopende schulden.

Tabel 53

Bedragen in duizenden euro's	1 januari 2022	Aflossing	Toevoeging	31 december 2022	Kortlopend deel op 31 december 2022
RCF lening	78.000	-53.000	-	25.000	-
Vastrentende lening	140.000	-	-	140.000	5.000
Totaal	218.000	-53.000	-	165.000	5.000

Tabel 54

Bedragen in duizenden euro's	1 januari 2022	Toevoeging	Afschrijving	31 december 2022
Financieringskosten	-	-345	-	121
Totaal	-	-345	-	121

RCF lening

GVB heeft in oktober 2019 een externe kredietfaciliteit van € 400,0 miljoen afgesloten bij de BNG Bank en de Nederlandse Waterschapsbank in samenwerking met Vervoerregio Amsterdam. Op 31 december 2022 heeft GVB uit deze kredietfaciliteit € 25,0 miljoen 'getrokken'. Deze trekking heeft een looptijd van 1 maand. De rente bedraagt op 31 december 2022 2,148%. Deze kredietfaciliteit wordt gebruikt voor de aanschaf van onder andere nieuwe bussen, trams en metro's. Vervoerregio Amsterdam vergoedt aan GVB de kapitaallasten van deze voertuigen.

Vastrentende lening

In april 2020 heeft GVB externe financiering aangetrokken bij de BNG Bank en de Nederlandse Waterschapsbank ten bedrage van € 150,0 miljoen met een looptijd tot 31 december 2050 tegen een vast rentepercentage van 0.847%. GVB heeft deze faciliteit volledig "getrokken" in 2020. Jaarlijks wordt op deze lening € 5 miljoen afgelost. Vervoerregio Amsterdam vergoedt aan GVB de kapitaallasten van deze lening.

De financieringskosten zijn in mindering gebracht op de hoogte van de langlopende schulden.

11. Kortlopende schulden

Tabel 55

Bedragen in duizenden euro's	31 december 2022	31 december 2021
Vooruitontvangen bedragen	73.045	47.910
Schulden aan leveranciers	26.603	22.122
Belastingen en premies sociale verzekeringen	7.946	14.731
Schulden terzake van pensioenen	3.295	3.399
Onderhanden projecten	6.932	10.142
Beschikbaarheidsvergoeding OV 2021	4.117	-
Beschikbaarheidsvergoeding OV 2022	6.454	-
Overige schulden	130.457	78.444
Totaal	258.849	176.748

Vooruitontvangen bedragen

In 2022 heeft GVB € 40,0 miljoen vooruit ontvangen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor de OV-studentenkaart 2023 (2021: € 33,9 miljoen). GVB heeft € 5,9 miljoen aan investeringsbijdragen vooruitontvangen van afdeling Verkeer & Openbare Ruimte van gemeente Amsterdam voor de NZK-ponten van GVB Veren BV (2021: € 1,9 miljoen) en € 6,1 miljoen voor verkopen van jaarabonnements in 2022 waarvan het reisrecht betrekking heeft op 2023 (2021: € 6,1 miljoen). Ook heeft GVB de contractopbrengst voor het asset management van de infrastructuur voor de maand januari 2023 € 11,6 miljoen vooruitontvangen van verbonden partij Vervoerregio Amsterdam en heeft GVB een subsidie van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, verstrekt voor de aanleg van stallingladers om te komen tot reductie van CO₂ en andere schadelijk stoffen vooruit ontvangen van € 2,7 miljoen. Verder bestaat deze post uit € 3,3 miljoen vooruitontvangen subsidie voor de voorraad van de M5-metro's (2021: € 3,6 miljoen).

Schulden aan leveranciers

Schulden aan leveranciers betreft voor € 0,3 miljoen een schuld aan een verbonden partij, te weten gemeente Amsterdam.

Belastingen en premies sociale verzekeringen

De af te dragen loonheffing en premie sociale verzekeringen bedraagt € 12,7 miljoen (2021 € 13,0 miljoen). De nog te ontvangen omzetbelasting bedraagt € 5,2 miljoen (2021: € 1,5 miljoen af te dragen) en de af te dragen BUA bedraagt € 0,3 miljoen (2021: € 0,3 miljoen).

Onderhanden projecten

Voor de specificatie van de verplichting op onderhanden projecten, zie pg. 146.

Beschikbaarheidsvergoeding OV 2021 en 2022

GVB heeft € 4,1 miljoen teveel ontvangen aan beschikbaarheidsvergoeding betreffende 2021 en € 6,5 miljoen teveel ontvangen betreffende 2022.

Overige schulden

Overige schulden bestaat met name uit een schuld aan personeel € 28,7 miljoen (2021: € 28,8 miljoen) en op 31 december 2022 nog te betalen kosten met betrekking tot 2022 waarvoor nog geen facturen zijn ontvangen € 65,1 miljoen (2021 € 35,8 miljoen). Verder bestaat deze post uit de van Vervoerregio Amsterdam teveel ontvangen subsidie voor de exploitatie van het openbaar vervoer en sociale veiligheid (inclusief bonussen en malussen) van € 3,7 miljoen (2021: € 1,0 miljoen), verplichtingen betreffende afrekeningen kaartverkoop € 3,8 miljoen (2021: € 1,4 miljoen), nog te

betalen eigen risico € 2,6 miljoen (2021: € 2,2 miljoen) en is de aflossingsverplichting op een langlopende lening van € 5,0 miljoen opgenomen onder de overige schulden. Daarnaast heeft GVB een verplichting aan verbonden partij Vervoerregio Amsterdam betreffende afrekeningen contractopbrengsten ter hoogte van € 19,3 miljoen.

De boekwaarde van de kortlopende schulden benadert de reële waarde daarvan, gegeven de korte looptijd van de opgenomen posten. Alle kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

I Toekomstige financiële verplichtingen operationele lease, langlopende huurcontracten, energiecontracten en investeringen

Operationele lease langlopende huurcontracten en energiecontracten

De nominale waarde van de op 31 december 2022 resterende termijnen voor operationele lease, langlopende huurcontracten en energiecontracten bedraagt € 60,0 miljoen.

Het betaalschema luidt als volgt:

Tabel 56

Bedragen in duizenden euro's	Operationele lease	Langlopende huurcontracten	Energiecontracten	Totaal per jaar
Jaar				
2023	578	1.985	51.670	54.233
2024	422	1.363	1.790	3.575
2025	191	632	-	823
2026	117	594	-	711
2027 en verder	160	498	-	658
Totaal	1.468	5.072	53.460	60.000

Operationele lease

De operationele leasecontracten hebben betrekking op 96 leaseauto's. Gedurende het verslagjaar zijn leasebetalingen in de winst-en-verliesrekening verwerkt voor een bedrag van € 1,2 miljoen.

Langlopende huurcontracten

De langlopende huurcontracten betreffen vastgoed, zoals het kantoor aan de Arlandaweg, Service & Tickets aan het Stationsplein CS en enkele eindpunthuisjes op verschillende locaties in Amsterdam. Gedurende het verslagjaar zijn huurbetalingen in de winst-en-verliesrekening verwerkt voor een bedrag van €1,7 miljoen.

Energiecontracten

Op 31 december 2022 staat een bedrag van € 53,5 miljoen uit aan verplichtingen voor afgesloten energiecontracten. Dit betreft de verplichtingen voor 2023 en voor een deel van 2024.

Investerings

Op 31 december 2022 staat een bedrag van € 141,1 miljoen (2021: € 121,9 miljoen) uit aan verplichtingen voor investeringen in materiële vaste activa. Dit betreft voor € 67,4 miljoen verplichtingen voor bussen (ZEB), voor € 49,6 miljoen metro (M7), voor € 8,8 miljoen verplichtingen voor trams (15G) en voor € 3,0 miljoen verplichtingen voor Noordzee Kanaal ponten. Alle verplichtingen voor investeringen in Noordzee Kanaal ponten worden gedekt door een investeringssubsidie van de opdrachtgever. Het Noordzee Kanalen project zal in 2023 worden afgerond.

II Concessie

De Wet aanbestedingsvrijheid OV grote steden is op 1 januari 2013 in werking getreden. Daarbij is de verplichting tot aanbesteding van de OV-concessie Amsterdam vervallen. Het dagelijks bestuur van Vervoerregio Amsterdam kreeg daarbij de keuzevrijheid tussen aanbesteden of inbesteden. Het Dagelijks Bestuur heeft de

voorkeur gegeven aan het realiseren van de afspraken in de huidige aan GVB gegunde concessie. De ambitie om meer ontwikkelvrijheid aan de vervoerder te geven is hierbij toegevoegd.

Het dagelijks bestuur van Vervoerregio Amsterdam heeft op 5 december 2013 besloten om de openbaarvervoerconcessie Amsterdam 2012 aan te passen.

III Asset Management Railinfra Overeenkomst (AMRI)

Met ingang van 1 januari 2022 is de nieuwe OV-Governance van kracht. Vanaf 1 januari 2022 is Vervoerregio Amsterdam de opdrachtgever voor alle beheer- en onderhoudsactiviteiten van de railinfrastructuur en is GVB Infra BV opdrachtnemer. Hiervoor is voor de looptijd van 13 jaar de Asset Management Railinfra Overeenkomst (AMRI) gesloten tussen Vervoerregio Amsterdam en GVB Infra BV (de statutaire entiteit van het Railinfrabedrijf). De tram- en metro-infrastructuur blijft in eigendom van gemeente Amsterdam.

IV GVB Activa BV

De strategische activa van GVB zijn ondergebracht in GVB Activa BV. In de 'Overeenkomst van geclausuleerde koop en overdracht GVB Activa BV' is vastgelegd in welke gevallen gemeente Amsterdam, GVB Holding NV kan verzoeken de aandelen in GVB Activa BV in eigendom aan haar over te dragen (de 'terugklap').

Gemeente Amsterdam heeft een pandrecht op alle activa, vorderingen en de aandelen in GVB Activa BV. Voor de activa en bijbehorende vorderingen uit verzekeringspolissen en koopovereenkomsten die met investeringsbijdragen van Vervoerregio Amsterdam zijn gefinancierd, berust een pandrecht bij de Vervoerregio Amsterdam. Voor toekomstige investeringen zal volgens deze afspraken worden gehandeld. Op de registergoederen in GVB Activa BV rust een recht van hypotheek.

GVB Activa BV moet jaarlijks bepalen of sprake is van zaken/omstandigheden, die niet direct verband houden met het reguliere onderhoudsprogramma, waardoor de instandhouding of functionaliteit van het activum voor de resterende technische levensduur niet meer is gewaarborgd.

V GVB Veren BV

De strategische activa die betrekking hebben op de veren zijn ondergebracht in GVB Veren BV. In de 'Overeenkomst van geclausuleerde koop en overdracht GVB Veren BV' is vastgelegd in welke gevallen gemeente Amsterdam GVB Holding NV kan verzoeken de aandelen in GVB Veren BV in eigendom aan haar over te dragen (de 'terugklap').

Op alle activa, vorderingen en de aandelen in GVB Veren BV rust een pandrecht ten behoeve van gemeente Amsterdam. Op de registergoederen in GVB Veren BV rust een recht van hypotheek.

GVB Veren BV moet ten aanzien van de IJveren jaarlijks bepalen of sprake is van zaken of omstandigheden die niet direct verband houden met het reguliere onderhoudsprogramma, waardoor de instandhouding of functionaliteit van het materieel voor de resterende technische levensduur niet meer is gewaarborgd.

Op 18 december 2018 is B&W akkoord gegaan met het nieuwe contract tussen afdeling Verkeer en Openbare Ruimte van gemeente Amsterdam en GVB Veren BV. Op 19 december 2018 heeft de formele ondertekening van het contract plaatsgevonden. Het nieuwe contract is op 1 januari 2019 ingegaan en kent een looptijd van 6 jaar.

Dit contract is mede gebaseerd op de afspraken die gemeente Amsterdam in 2013 heeft gemaakt met de gemeenten Velsen, Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Zaanstad om minimaal de komende dertig jaar zorg te dragen voor instandhouding van de huidige (veer)verbindingen. Dit betreft de verbindingen tussen Zaanstad en

Amsterdam (Hempont), Velsen-Noord en Velsen-Zuid (Velserpont) en Assendelft en Spaarndam (Buitenhuizerpont), zoals vastgelegd in het contract Dienstbetoon pontveren tussen betrokken gemeenten.

Parallel daaraan heeft gemeente Amsterdam, als opdrachtgever voor het onderhoud van de infrastructuur, voor dezelfde periode een contract met GVB Veren BV afgesloten voor het beheer en onderhoud van de benodigde infrastructuur en (varende) activa.

VI Garantierchten en verplichtingen

GVB verleent bij specifieke projecten garantie op de verrichte werkzaamheden aan de infrastructuur. De looptijd van de garantietermijnen verschilt per project. De omvang van deze verplichting kan niet worden ingeschat.

GVB heeft diverse contractuele garantierchten, waaronder de garantierchten ten aanzien van de aanschaf van rijdend materieel.

De aandeelhouder heeft in 2015 ingestemd met het voorstel om statutaire vrijwaring op te nemen in de statuten van GVB Holding NV. Daarmee zijn (oud-)bestuurders en (oud-)commissarissen gevrijwaard voor boetes, kosten en schadeclaims, tenzij er sprake is van opzettelijk, bewust roekeloos of ernstig verwijtbaar gedrag.

VII Aansprakelijkstelling artikel 2:403 BW

GVB Holding NV heeft voor GVB Exploitatie BV, GVB Infra BV en GVB Activa BV een aansprakelijkstelling in overeenstemming met artikel 2:403 BW afgegeven.

VIII Fiscale eenheid omzetbelasting

GVB Holding NV vormt een fiscale eenheid voor de omzetbelasting met GVB Exploitatie BV, GVB Infra BV, GVB Activa BV en GVB Stations Retail & Ontwikkeling BV, waarbij GVB Holding NV het hoofd van de fiscale eenheid is.

IX Fiscale eenheid vennootschapsbelasting

GVB Holding NV vormt een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting met GVB Exploitatie BV, GVB Infra BV, GVB Stations Retail & Ontwikkeling BV, GVB Commercieel Vervoer BV en MEA BV, waarbij GVB Holding NV het hoofd van de fiscale eenheid is. Op grond van de Invorderingswet zijn de vennootschap en de met haar gevoegde dochteronderneming ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de combinatie verschuldigde belasting. Deze belastinglast wordt via de rekening-courantverhoudingen met de dochterondernemingen afgerekend. De belastinglast bij de dochterondernemingen wordt bepaald uitgaande van commercieel is fiscaal resultaat.

X Kredietfaciliteit

GVB heeft in samenwerking met Vervoerregio Amsterdam in oktober 2019 een externe kredietfaciliteit van maximaal € 400,0 miljoen afgesloten bij de BNG bank en de Nederlandse Waterschapsbank. Deze faciliteit is bedoeld ter financiering van investeringen in rollend materieel en andere strategische activa van GVB Activa BV, met een looptijd tot eind 2024. Er is géén aflossingsverplichting; de lening heeft een revolverend karakter. Vervoerregio Amsterdam staat garant voor de lening en vergoedt aan GVB de kapitaallasten van de aanschaf van het rollend materieel.

GVB heeft in samenwerking met Vervoerregio Amsterdam in oktober 2019 een rekening courant faciliteit, Ancillary, als onderdeel van de revolverende faciliteit, met de BNG Bank NV afgesloten voor dagelijks gebruik. Deze heeft een limiet van € 40,0 miljoen met een rentepercentage van 1-maands Euribor plus 25 basispunten.

GVB heeft in samenwerking met Vervoerregio Amsterdam in oktober 2019 nog twee langlopende leningen afgesloten bij de BNG Bank NV en de Nederlandse Waterschapsbank NV:

De eerste lening bedraagt € 142,0 miljoen met als startdatum 16 december 2024. Deze lening kent een lineaire aflossing met een looptijd van 30 jaar en een rentepercentage van 0,952%.

De tweede lening bedraagt € 56,0 miljoen met als startdatum 16 december 2024. Deze lening kent een lineaire aflossing met een looptijd van 12 jaar en een rentepercentage van 0,765%.

Toelichting bij de geconsolideerde winst- en-verliesrekening over 2022

12. Netto-omzet

Tabel 57

Bedragen in duizenden euro's	2022	2021
Reizigersopbrengsten	278.602	173.970
Contractopbrengsten *	4.603	10.034
Contractopbrengst exploitatie veren **	18.310	16.320
Contractopbrengst dagelijks onderhoud en beheer infrastructuur **	1.179	47.315
Contractopbrengst meerjarenvervangingsplan infrastructuur tram en metro **	4.373	26.625
Contractopbrengst dagelijks onderhoud en beheer infrastructuur ***	60.751	-
Contractopbrengst meerjarenvervangingsplan infrastructuur tram en metro ***	23.138	-
Opbrengst uit werken voor derden	42.544	32.322
Totaal	433.500	306.586

Reizigersopbrengsten

De coronapandemie heeft in 2022 minder grote gevolgen gehad voor de reizigersopbrengsten dan in 2021 al zijn de reizigersopbrengsten nog steeds € 53,2 miljoen lager dan in 2019.

Contractopbrengsten

De contractopbrengsten aangeduid met een * betreffen het contract exploitatie openbaar vervoer inclusief sociale veiligheid met Vervoerregio Amsterdam.

GVB Infra BV had tot eind 2021 met de afdeling Metro en Tram van gemeente Amsterdam overeenkomsten gesloten voor het uitvoeren van regulier onderhoud en het uitvoeren van vervangingsonderhoud aan de railinfrastructuur. Die overeenkomsten vertegenwoordigen voor 2022 een nagekomen waarde van € 5,6 miljoen (2021: € 73,9 miljoen). Met ingang van 1 januari 2022 is de nieuwe OV-Governance van kracht. Vanaf 1 januari 2022 is Vervoerregio Amsterdam de opdrachtgever voor alle beheer- en onderhoudsactiviteiten van de railinfrastructuur en is GVB Infra BV opdrachtnemer.

Contractopbrengsten met ** betreffen de contractopbrengsten van gemeente Amsterdam voor € 23,9 miljoen (in 2021 was dit € 90,3 miljoen inclusief 73,9 miljoen betreffende contractopbrengsten onderhoud en meerjarenvervangingsplan infrastructuur).

Contractopbrengsten met *** hebben betrekking op de contractopbrengsten van Vervoerregio Amsterdam betreffende de infrastructuur voor € 83,9 miljoen (in 2021 ontving GVB deze contractopbrengsten van gemeente Amsterdam).

De gehele omzet wordt in Nederland, in de regio Amsterdam, gerealiseerd.

13. Overige bedrijfsopbrengsten

Het grootste deel van de overige bedrijfsopbrengsten bestaat uit de beschikbaarheidsvergoeding 2022 (BVOV2022) van € 77,8 miljoen (2021: € 156,9 miljoen).

In augustus 2022 heeft GVB een voorschot van € 84,3 miljoen ontvangen van Vervoerregio Amsterdam op het totaal van de ingediende BVOV2022 van € 77,8 miljoen. Het teveel ontvangen bedrag is opgenomen onder de kortlopende schulden.

Overige bedrijfsopbrengsten betreft verder de kapitaallastenvergoeding van Vervoerregio Amsterdam, een vergoeding van Trans Link Systems BV voor oplaadtransacties op de OV-chipkaarten en schade-uitkeringen.

14. Kosten voor grond- en hulpstoffen

Tabel 58

Bedragen in duizenden euro's	2022	2021
Materiaalverbruik en voorraadkosten	13.126	17.236
Inventariskosten	3.040	2.955
Overige grond- en hulpstoffen	768	961
Totaal	16.934	21.152

15. Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

Tabel 59

Bedragen in duizenden euro's	2022	2021
Tijdelijk ingehuurd personeel	60.377	36.099
Uitbesteed werk aannemers	34.469	30.804
Diensten door derden	56.645	42.992
Energiekosten	26.577	19.893
Belastingen en verzekeringen	8.305	7.125
Huur	2.776	2.874
Transportkosten	1.172	954
Diverse bedrijfskosten	21.045	17.407
Dotatie voorzieningen	4.018	33
Totaal	215.384	158.181

Tijdelijk ingehuurd personeel

De hogere inhuur ten opzichte van 2021 is veroorzaakt door hogere uitstroom dan verwacht op de vaste formatie. De overspannen arbeidsmarkt leidt tot extra inhuur in plaats van vaste medewerkers. Verder is er meer inhuur door diverse grote projecten.

Energiekosten

De energiekosten zijn in 2022 gestegen door toegenomen energietarieven ten opzichte van 2021.

Honorarium accountantsorganisatie

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria ten laste van het resultaat gebracht:

Tabel 60

Bedragen in duizenden euro's	2022 KPMG	2021 KPMG
Controle van de jaarrekening	404	380
Andere controlewerkzaamheden	378	149
Totaal controlewerkzaamheden	782	529
Fiscale advisering	-	48
Overige advisering	74	72
Totaal	856	649

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de vennootschap en de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en onafhankelijke externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort die kunnen worden toegerekend aan het verslagjaar.

Dotatie voorzieningen

De dotatie voorzieningen betreft de dotatie aan instandhoudingsvoorzieningen voor het instandhouden van het rijdend materieel.

16. Lonen en salarissen

Tabel 61

Bedragen in duizenden euro's	2022	2021
Salarissen	201.563	200.892
Overige personeelskosten	10.466	6.305
Totaal	212.029	207.197

Tabel 62 **Personeelsaantallen**

	2022	2021
FTE (jaargemiddelde)	3.189	3.350
FTE (ultimo jaar)	3.127	3.239
Aantal eigen personeelsleden (jaargemiddelde)	3.397	3.561
Aantal eigen personeelsleden (ultimo jaar)	3.332	3.444

Hiervan waren 0 werknemers werkzaam buiten Nederland (2021:0).

Aan bezoldigingen met inbegrip van pensioenlasten als bedoeld in artikel 2:383 lid 1 BW, is in het boekjaar ten laste gekomen van de onderneming en zijn dochtermaatschappijen voor bestuurders en voormalige bestuurders een bedrag van:

Tabel 63 **Bezoldiging statutaire directie en commissarissen**

Bedragen in duizenden euro's	2022	2021
Algemeen directeur		
* Reguliere beloning	186	180
* Mobiliteitsvergoeding	6	5
* Pensioenlasten	24	24
Financieel directeur		
* Reguliere beloning	186	179
* Mobiliteitsvergoeding	6	6
* Pensioenlasten	24	24
Directeur Techniek en Operatie		
* Reguliere beloning	187	181
* Mobiliteitsvergoeding	4	4
* Pensioenlasten	25	24
Totaal statutaire directie	648	627
Commissarissen	119	121
Totaal	767	748

17. Sociale lasten en pensioenlasten

Tabel 64

Bedragen in duizenden euro's	2022	2021
Premies sociale verzekeringen	24.839	25.802
Pensioenbijdragen	29.538	30.827
Totaal	54.377	56.629

De pensioenbijdragen betreffen vooral de premie voor de ouderdomspensioenregeling die is ondergebracht bij ABP.

18. Afschrijvingen op (im)materiële vaste activa

Tabel 65

Bedragen in duizenden euro's	2022	2021
Afschrijvingen	72.325	65.944
Boekresultaat desinvesteringen	219	798
Amortisatie investeringsbijdragen	-42.198	-40.884
Totaal	30.346	25.858

De samenstelling van de posten afschrijvingen op (im)materiële vaste activa en amortisatie van investeringsbijdragen is te vinden in de toelichting op de balans met betrekking tot de immateriële en materiële vaste activa. Het boekresultaat desinvesteringen betreft het afboeken van de restwaarde bij desinvesteringen en de eventuele opbrengst bij verkoop.

19. Financiële baten en lasten

Tabel 66

Bedragen in duizenden euro's	2022	2021
Financiële baten	632	-201
Financiële lasten	2.613	2.705
Totaal	1.981	2.906

De financiële baten waren in 2021 negatief vanwege de negatieve rente.

20. Vennootschapsbelasting

Met betrekking tot verliezen van de fiscale eenheid gold tot en met 2021 een termijn van zes jaar voor voorwaartse verlies verrekening. Deze termijn is komen te vervallen. Verliezen uit boekjaren die beginnen op 1 januari 2013 of later, zijn onbeperkt voorwaarts verrekenbaar. Een uitgestelde belastingvordering wordt opgenomen voor zover het op basis van prognoses waarschijnlijk is dat in de toekomst voldoende belastbare winsten beschikbaar zullen zijn die voor de realisatie van de actiefpost kunnen worden aangewend. De prognoses zijn gebaseerd op het meest recente meerjarenplan.

In juli 2022 heeft de fiscale eenheid GVB Holding NV overeenstemming met de belastingdienst bereikt over de vennootschapsbelasting geldend voor de periode 2016 tot en met 2021. Deze overeenstemming heeft erin geresulteerd dat de fiscale eenheid over deze periode € 0,4 miljoen aan vennootschapsbelasting dient te betalen. Deze positie is als schuld in GVB Holding NV verantwoord.

De geboekte bedragen aan vennootschapsbelasting, geldend voor de periode 2016 tot en met 2021, zijn in de afzonderlijke entiteiten van de fiscale eenheid GVB Holding NV gecorrigeerd. Voor GVB Holding BV heeft dit geresulteerd in een last vennootschapsbelasting van € 0,6 miljoen. Er resteerde nog een latente belastingvordering van € 0,2 miljoen waardoor het te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting met betrekking tot voorgaande jaren uitkwam op € 0,4 miljoen.

Ten aanzien van de grondslag voor het belastbaar bedrag over het boekjaar 2022 binnen de fiscale eenheid worden in het tweede kwartaal van 2023 de gesprekken met de belastingdienst opgestart. Er is nog geen duidelijkheid over de uitkomst. In de jaarrekening heeft GVB rekening gehouden met de beste inschatting rondom de grondslag en de te betalen vennootschapsbelasting, rekening houdend met commercieel is fiscaal resultaat.

Tabel 67

Bedragen in duizenden euro's	2022	2021
GVB Holding NV vennootschappelijk	915	3
GVB groepsmaatschappijen	-92	1.257
Totaal	823	1.260
Vennootschapsbelasting 2022	262	-
Vennootschapsbelasting correctie voorgaande jaren	561	-
	823	-
Toepasselijk belastingtarief	25,0%	25,0%
Effectief belastingtarief	14,0%	19,5%

Het toepasselijke belastingtarief is het van toepassing zijnde statutaire Nederlandse vennootschapsbelastingtarief. Het effectieve belastingtarief wijkt af van het toepasselijke belastingtarief. De verschillen betreffen:

Tabel 68

Bedragen in duizenden euro's	2022	2021
Resultaat voor belastingen	1.866	6.466
Belasting o.b.v. toepasselijk belastingtarief	-481	-1.617
Belasting o.b.v. effectief belastingtarief	-262	-1.260
Verschil	219	357
Verschil betreft:		
Permanente verschillen (niet aftrekbare kosten)	-140	-152
Cost-plus-methode GVB Activa BV	-1	-3
Toepassing objectvrijstelling GVB Veren BV	360	512
Totaal	219	357

21. Risicobeheersing

Risicobeheersing

De onderneming maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstelt aan markt-, valuta-, rente-, kasstroom-, krediet-, en liquiditeitsrisico's. Om deze risico's te beheersen heeft de onderneming een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markt en daarmee de financiële prestaties van de onderneming te beperken. De onderneming zet geen afgeleide financiële instrumenten in.

Renterisico

GVB loopt renterisico over het spaarsaldo onder de liquide middelen en rentedragende vorderingen en schulden.

Kredietrisico

GVB heeft een significante concentratie van zijn opbrengstenstroom bij gemeente Amsterdam en Vervoerregio Amsterdam, beide overheidsinstellingen. In december heeft GVB met de gemeente en Vervoerregio Amsterdam een akkoord over een herverdeling van taken en verantwoordelijkheden gesloten. Deze nieuwe structuur, die is ingegaan op 1 januari 2022, betekent onder meer dat Vervoerregio Amsterdam behalve opdrachtgever nu ook medeaandeelhouder is, en dat GVB niet alleen uitvoerder is, maar ook beheerder. Het kredietrisico van GVB is hierdoor nihil.

De liquide middelen staan uit bij banken met minimaal een A-rating. Zowel in 2019 als in 2020 heeft GVB externe financiering afgesloten als gevolg van vernieuwde afspraken met Vervoerregio Amsterdam rondom de aanschaf van en vergoedingen voor het materieel. Deze financiering heeft er toe geleid dat het risicoprofiel en balansratio's rondom krediet zijn gewijzigd ten opzichte van voorgaande jaren. GVB ontvangt een kapitaallasten vergoeding vanuit Vervoerregio Amsterdam, waardoor het kredietrisico minimaal is.

Marktrisico, liquiditeitsrisico, kasstroomrisico en overige risico's

GVB heeft contractuele afspraken met gemeente Amsterdam en Vervoerregio Amsterdam over de jaarlijkse subsidies voor de exploitatie van het openbaar vervoer en het beheer & onderhoud van de railinfrastructuur over de periode tot en met 2024 en over de financiering van de investeringsverplichtingen door middel van kredietfaciliteiten bij derden. Een verdere uiteenzetting over de subsidiestromen is opgenomen bij de toelichting op de continuïteit. GVB loopt geen risico's ten aanzien van buitenlandse valuta en maakt geen gebruik van derivaten en soortgelijke financiële instrumenten. GVB verwacht prijsstijgingen op kosten en personeel en GVB verwacht nog niet de reizigersaantallen te halen van de periode voor corona, maar met de huidige kredietfaciliteiten meent GVB marktrisico's en het liquiditeitsrisico op te kunnen vangen.

Reële waarde

De reële waarde is de contante waarde van toekomstige kasstromen. De reële waarde van de in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder de liquide middelen, kortlopende vorderingen, financiële vaste activa, kortlopende en langlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

22. Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die nieuwe informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

Vennootschappelijke jaarrekening 2022